

V ptujski bolnici se bolniki udobno počutijo

Zgraditev 110 bolnic v Jugoslaviji s 14.300 posteljami tekom prve petletke predstavlja velik napredek na polju zdravstva. Ob koncu petletke bodo podobno za zdravljenje na razpolago na 1000 prebivalcev 3 postelje, dočim sta bili leta 1939 na razpolago samo 2 postelji.

Ptujska bolnica se je že znatno približala razmerju postelj, ki ga predvideva petletni plan. Interni, kirurški, porodniški in otroški oddelek ter oddelek za nalezljive bolezni so stalno zasedeni z bolniki vseh starosti iz ptujskega in

Kočič, je šla ozdravljena iz bolnice, čezravnje je bila pripeljana v bolnico v brezizglednem stanju. Nešteto je primerov ozdravljenih žen in deklet.

Okrajni ljudski odbor v Ptujju posveča prehrani porodnic posebno skrb. Hrana je izdatna, izbrana in tečna. Zelenjave je dovolj. Nekatere žene težko pogrešajo vino, ki jim v bolnici ni na razpolago. Stroga bolniška disciplina gre preko takih želj. Ko odhajajo žene iz bolnice priznavajo, da je bilo tako pravilno.

Red in snaga ter prijetna domačnost vladata tudi v ostalih oddelkih, pri otro-

Obnovljena ptujska bolnica

ljutomerskega okraja. V medicinskem in ostalem osebju imajo bolniki svoje borbene sotovaršice, ki pomagajo ljudstvu, ko si iz bolezni samo ne zna in ne more pomagati. To osebje se zaveda, da ni samo v službi bolnice temveč v stalni službi ljudstva vseh starosti, poklicev in ebojev, ponoči in podnevi. Brez ljubezni do soljudi ni mogoče doseči pri bolnikih zaupanja in uspehe zdravljenja ter tudi ni mogoče doprinesati žrtev za pomoč slabotnim in bolnim.

Ceravno je bolnica na razpolago za zdravljenje, četudi daje ljudska oblast možnost brezplačnega zdravljenja za siromašne osebe, porodnice in bolnike nalezljivih bolezni, se še vedno dogaja med ljudstvom na podeželju, da ostajajo eni in drugi posebno pa še porodnice na milost in nemilost nestrokovne nege, ki stane večkrat materino, otrokovo ali celo obojno življenje. Enako je pri nalezljivih boleznih. V socialistični družbi se ne more vršiti borba za dvig iz kulturne zaostalosti mimo borbe za reševanje življenja iz vplivov in posledic bolezni in nesreč. V socialistični družbi je izmed vseh družbenih bogastev najdragocenejše delovno človeštvo. Zato so na razpolago sredstva za borbo iz vseh nevarnosti, ki bi ogrozile poeince ali celo družbo, otroke, žene in starce.

Novourejeni porodniški oddelek v novi zgradbi ptujske bolnice je doslej sprejel, ozdravil in odpustil desetine in desetine porodnic Petek Neža, delavčeva žena iz Malega Okiča in Bezjak Ivanka iz Strelcev sta se v tem oddelku dobro počutili. Zdravnik dr. Lenart in babici Anka Zori z Visokega ter Bauman Terezija iz Lovrenca na Dravskem polju izkazujejo vsem bolnicam nesebično pomoč. Pepelnik Marija, poljska delavka iz

cih kot pri odraslih. Mala Zemljarič Julka iz Stojnc je voljno prenašala zdravljenje opeklina na glavi. 76 letna Bezjak Terezija iz Kicarja se je zdravila na poškodbah po telesu. Stročnica Francka Domanjko je točno izvrševala zdravniška navodila, da je zdravljenje hitreje napredovalo. Primarij dr. Houška in dr. Kuhar, zdravnik dr. Braunsels ter zdravnik dr. Valjavčeva se zavzemajo za čim učinkovitejše zdravljenje bolnikov v oddelkih. Instrumentarka Trojner Franciška iz Cvena se je posvetila pomoči bolnikom. 17. let je že v zdravniški službi in ima že mnogo izkušenj. Farmaceutka pomočnica Jernejčič Vera ima v lekarni svojevrstno delo, ki je prav tako nujno potrebno. 120 oseb zajemajoči delovni kolektiv bolnice opravlja dnevno veliko delo v korist delovnih ljudi, ki želijo čimprejnejše ozdravljenja in vrnitve na svoje domove in na svoja delovna ter službena mesta.

Kljub notranji ureditvi prostorov v bolnici je še vendar več stvari, ki zahtevajo nova tehnična dela in popravila kot n. pr. razkuževalne naprave, montaža podstrešnega vodnega rezervoarja, ureditev ekonomije, odstranitev blefov in drugo.

Ko bodo opravljena še ostala najnujnejša dela in popravila, ki so potrebna, da bo dosežena celotna ureditev bolnice, njenih naprav in pritliklin, bo upravniški kolektiv bolnice tov. Anič skupno s celotnim kolektivom nedvomno uspevalo, da bodo zgradbe bolnice v Ptujju tudi v bodoče ob državnih praznikih najlepše okrašene in da se bodo bolniki v njih počutili kot v lepših socialističnih domovih, v katerih najdejo sigurno pomoč za ozdravljenje. AŽ.

Kmetijska obdelovalna zadruga v Grajeni premaguje začetne težave

Kmetijska obdelovalna zadruga v Grajeni je pokazala od ustanovitve do danes velik napredek. Predvsem se je organizacijsko učvrstila in tudi gospodarsko okreplila. Predsednik zadruga tov. Kunstek zna nazorno prikazati, koliko truda je bilo vloženega za dosego dosedanjih uspehov.

Zadružniki so za delo prišli takoj po ustanovitvi zadruga. V zimskem času so izvedli škropljenje sadnega drevja, ki so ga izvršili 100%. Sadovnjake so dobro očistili in nasadili 90 sadnih drevesc v vinogradih so z delom na tekoče. Da je zadruga posvetila vinogradništvu važno mesto gospodarskega udejstvovanja, je razvidno iz planiranega pridelka: letos nameravajo pridelati 30.000 litrov vina. V stiski so samo za delovno silo. Obdelovanje vinograda zahteva ob sedanjem stanju mehanizacije veliko število pridnih rok in truda, če hočejo povečati pridelke in izboljšati kvaliteto. Tudi za ostale panoge imajo obširne proizvodne plane.

Zadruga ima precejšnje površine njiv, ki jih obdeluje z lastno vprežno živino. Imajo tri pare volov in tri krave. Rabijo še en par volov. Trenutno jim primanjkuje krme in stelje da bi se povečali stanje živine, kar bodo pa storili po košnji. Tudi svinje bodo redili in bodo v ta namen zgradili v letošnjem letu moderne svinjake. Nekaj materiala je že pripravljeno. Zgradili bodo kokošnjak ter uredili perutninarsko farmo. Za preskrbo z vodo bodo izkopali dva studenca. Precej delovnih dni bodo prispevali dograditvi zadruga doma.

Vodstvo zadruga je s smotno organizacijo poskrbelo, da zadružniki ne izgubljajo časa z nabavljanjem življenjskih potrebščin po ptujskih trgovinah s tem, da je organiziralo skupen nakup istih in jih potem razdeljuje zadružnikom v času ko ne zamujajo dela. Zadružniki so v veliki večini zavedni in redno prihajajo na delo. Norm se niso postavili nač na jih bodo v kratkem. NT.

Zaviranje razvoja zadruga ekonomije v Pleterjih ni ostalo brez slabih posledic

Delavci in kmetje iz Župečje vasi, Pleterja in okolice so bili zelo zainteresirani na izidu sodnega postopka zoper kmete Turk Franca, Zafosnik Janeza, Brencl Antona, Medveda Martina, Planinšek Antonija in Jurča Stefana iz Župečje vasi, zaradi upora proti razvoju novoustanovljene zadruga ekonomije na zemljišču bivše vaške skupnosti, ki so jih izkoriščali kmetje več desetletij kot pašnike.

Pred Okrajnim sodiščem v Ptujju je bila zoper imenovane dne 12. maja t. l. razprava, ki je razkrila stalšče skupine kmetov iz Župečje vasi napram današnji stopnji gospodarskega razvoja v novi Jugoslaviji in potrebi po ustanovitvi zadruga ekonomije iz zemljišča, ki je desetletja služilo živinorejcem.

Na pobudo manjših kmetov je bila v marcu 1949 v Pleterjih ustanovljena zadruga ekonomija. Zemljišče bivše vaške skupnosti v Pleterjih je prešlo v zadruga obdelavo. Obtoženci so si zamislili, da bodo razvoj zadruga ekonomije zavili ali pa celo onemogočili s 6-člansko deputacijo na ministrstvo v Ljubljani, z odposiljativjo traktorista, ki je prišel orat ekonomijo, s poravnavo orne zemlje nazaj v celino, s posejanjem zorane površine v korist kmetov nezadružnikov, z razbijanjem sestankov itd. Vsakdo od obtožencev se je na svoj način zavzel za ohranitev pravic iz preživelega družbenega reda predprilskke Jugoslavije in preje. Predsednik KLO Pleterje obt. Turk Franc ni dal uradno razglasiti odločbe OLO Ptuj o prenehanju pravic večjih kmetov na vaški skupnosti.

Dne 17. aprila 1949 se je obtoženi Turk z Zafosnikom in Brenclom sporazumel za predlog o zravnanju 2 ha preorane celine nazaj v celino. Naslednji dan je predsednik Turk naročil Brencl Antonu, naj obvesti prebivalstvo Pleterja, da bodo s traktorjem zoranu zemljo poravnali v celino. Tudi Zafosnik je 18. 4. t. l. naročil Brencl Antonu, naj organizira vaščane Pleterja za poravnavo zemlje v celino. Ta je naročilo izvršil in se dela tudi sam udeležil. Obtoženi Medved Franc in Planinšek Antonija sta organizirala žene iz Sp. Pleterja, da so 19. 4. odšlovile traktorista iz zemljišča zadruga ekonomije. Po odhodu traktorista je organiziral e sobtoženci v Pleterjih žito za posejanje zemlje zadruga ekonomije v korist nezadružnikov. Obtožena Planinšek Antonija je 19. 4. skupno z obt. Medved Martinom organizirala skupino 14 žen in vodila to skupino proti traktoristu, ki je oral in mu prepovedala delo. Po odhodu traktorista je organizirala kmete za posevet zadruga zemljišča v korist nezadružnikov. Ze 15. aprila je razbijala pri Lovrencu na Dravskem polju množični sestanek in poskušala z lažnimi trditvami onemogočiti ustanovitev zadruga ekonomije. Zraven vsega tega je bil preds. KLO Turk Franc obtožen prisvojitve radioaparata, ki je bil last Narodne imovine, Zafosnik Anton opustitve obvezne oddaje 1204 kg krompirja v letu 1948-49, enako Medved Franc, ki je ostal dolžan 4980 kg krompirja.

Obtoženci na razpravi niso mogli ovreči ugotovitve namernega zaviranja in onemogočanja razvoja zadruga ekonomije. Zatrjevali so sicer, da niso proti ustanovitvi ekonomije, da te niso onemogočili, ničesar pa niso mogli navesti kar bi kazalo na okolnost, da bi jo bili kakorkoli pospeševali.

Okrajno sodišče jih je spoznalo krivim obtoženih dejanj ter je obsodilo obtožence na skupno 90 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom ter na popolno zaplembo premoženja obtožencev, plačilo stroškov kazenskega postopanja in plačila povprečnine, kakor tudi na povrnitev škode zadruga ekonomiji ter traktorski postaji. Obtoženi Turk je bil obsojen na 2 leti odvzema prostosti s prisilnim delom. Zafosnik in Jurč na po eno leto, obt. Planinškova na 13 mese-

cev, obt. Medved na 15 mesecev in obt. Brencl na 16 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom. Vsi obtoženci so po objavi sodbe izjavili, da se bodo zoper sodbo pritožili.

Do časa, ko bodo obtoženci odslužili prisojeno kazen odvzema prostosti, bo zadruga ekonomija v Pleterjih v stanju dokazati vsem manjšim in večjim okoliškim kmetom, da podpira država razvoj zadruga ekonomije, da bi s tem pomagala izboljšati življenjske prilike tistih malih posestnikov na vaseh, ki jim ob lastnem pridelku ni mogoče doseči boljših življenjskih pogojev. Pri tem se ne ozira na poeince, ki ne priznavajo pravic enakopravnosti

svojim sovaščanom, temveč si domisljajo, da jim tudi današnja družbena ureditev dovoljuje predravice, ki so si jih pridobili že v razrušenem družbenem redu v preteklosti. Imenovani ne bodo mogli zavirati dela in razvoja zadruga ekonomije v Pleterjih. Verjetno v Pleterjih in Župečji vasi ni dosti kmetov, ki bi obtoženim zavidali sedanji položaj, v katerega so zabredli vsled svoje nespravljivosti z zakoni o razvoju socialistične družbe in se bodo brezdvomno do odslužitve kazni zavedali, da je mnogo boljše slediti preprečevalnim metodam ljudske oblasti, kakor pa odsluževati dolgotrajne kazni, ki jih spremlja tudi zaplemba celotnega premoženja.

Kmetica Prelog Rozalija iz Stojncev je nesmotrno gospodarila

Kmetica Prelog Rozalija iz Stojncev št. 70 je bila pred Okrajnim sodiščem v Ptujju 4. aprila t. l. obsojena na 1 leto odvzema prostosti in na zaplembo nje-nega dela premoženja v Muretincih, Cir-kulanah in Stojncih. Glede na starost ji je kazen odvzema prostosti odložena za dobo 3 let.

V letu 1948-49 je opustila obvezno od-dajo belih žit ter je od predpisane količine 1402 kg oddala le 762 kg kljub temu, da je imela 2,83 ha površine posejane z belimi žiti.

Davčne obveze za leta 1945, 1946 in 1947 ni izpolnila. Od skupno din 163.313, je plačala le 43.844 din. Na dolgu je ostala din 118.449, z namenom, da oškoduje narodne gospodarske koristi države in ogroža državno gospodarsko politiko.

Zoper sodbo Okrajnega sodišča v Ptujju se je Prelog Rozalija pritožila. Okrožno sodišče v Mariboru je njeno pritožbo zavrnilo. Niti pred Okrajnim niti pred Okrožnim sodiščem ni mogla ovreči sodno ugotovljene krivde na nezpolnitvi družbenih obvez. Če bi odmerjala ljudska oblast višino obvezne oddaje po višini pridelka, bi imenovana odpravila krivdo nezpolnitve obvez na okolnost, da ji njive niso obrodile. S tem, da je dala 1,50 ha najboljšje zemlje v najem za pomoč pri obdelovanju posestva, da je prepustila hčerki med drugim 2 ha dobre zemlje in da je ostali del gospodarstva vodila sama, nikakor ni mogla opravi-

čiti neizpolnitve obvez napram družbenemu gospodarstvu. Nesmotrno gospodarstvo je bilo edini vzrok stanja, v katerem se je znašla Prelog Rozalija. Pri družbeni skrbi za prehrano ljudstva ni mogoče opravičevati posledic slabega gospodarjenja in dopuščati možnosti, da bi se moralo delovno ljudstvo odreči osnovnih življenjskih sredstev vsakodnevnega skromnega življenja v korist olajševanja življenjskih pogojev slabih gospodarjev. Z davčnim zaostankom iz več gospodarskih let je ravno tako. Skrajno nesmotrno gospodarstvo je moralo imeti za posledico, da kmetica Prelog Rozalija davčni obveznosti vsaj v večji meri ni zadostila. Odplačani del davkov ni v nikakem razmerju z njeno gospodarsko zmogljivostjo. Pri količjak dobri volji bi morala najti vire za dohodke, da bi se bila odložila družbi vsaj v primernem razmerju med plačanim in dolžnim zneskom.

Sučaj Prelog Rozalije je sličen mnogim predhodnim slučajem v ptujskem okraju, ki so ostalim kmetom v pouk in dokaz, da nespravljivosti med vsebino ljudskih zakonov in gospodarsko prakso poeincev ni mogoče drugače reševati ko na revolucionarni način z ukrepi, ki predstavljajo za prizadete praktično oslabitev gospodarskega položaja, za socialistično družbo delavcev in discipliniranih kmetov pa pridobitev na produkcijskih sredstvih za zavarovanje življenjskega standarda delovnega človeštva.

Že poleti se je treba oskrbeti s kurivom za zimo

Marsikatera gospodinja se je tekom zadnje zime in pomladi znašla pred dejstvom, da bo v prihodnjih dneh ostala brez kuriva. Ob takih prilikah je vsakdo lahko slišal izraze ogorčenja nad težavami. Vendar so gospodinjice tudi ob takih prilikah vedele, da je preskrba s kurivom vezana na velike težave.

Razumljivo je, da se je treba s kurivom oskrbeti že poleti in ne čakati na zimo. Ptujsko okrajno podjetje za preskrbo s kurivom »Kurivo« je zato pravočasno ukrenilo vse potrebno, da bi po trošnikom zagotovilo čim primernejše količine kuriva. Preračunalo je, da bi bilo potrebno za kritje vseh potreb v okrajnem območju 20.000 kubnih metrov drv in 14.000 ton premoga. Kritju teh potreb služijo osnovni, republiški dopolnilni in okrajni dopolnilni plani preskrbe s kurivom. Osnovni in republiški plan sta na menjena široki potrošnji, okrajni dopolnilni plan pa uradom, ustanovam in šolam na podeželju.

Po osnovnem planu je zagotovljen vsakemu potrošniku v okraju, ki je v garantirani preskrbi, pol kub. metra drv in 150 kg premoga na osebo. V kolikor bo odobren republiški dopolnilni plan, se bo ta količina za več kot enkrat pove-

čala. Vsekakor je pa letos stanje neprijetno ugodnejše kakor lansko leto, ko je podjetje skozi vse leto razpolagalo samo s 4000 kub. metri drv, medtem ko ima že sedaj zagotovljenih 6322 kub metrov.

Preskrba s kurivom bi se pa še občutnejše izboljšala, če bi ne bilo takih težav s prevozom. Posebno oteženo je prevoz po železnici (ptujski okraj se oskrbuje z drvmi deloma iz področja gozdne uprave v Rogatcu), ki le s težavo izvršuje izvenplanske prevoze. V okraju samem pa je težava v tem, ker nedostaja tovornih avtomobilov, ki bi prevažali kurivo na večjih razdaljah.

V neki meri bi bil rešen problem preskrbe s kurivom vsaj v poletnih mesecih za marsikatero potrošnika v Ptujju z nabiranjem za kurivo še dovolj dobrega lesa v gozdovih na Ravnem polju (okrog tovarne Strnišče). Tam leže in trohne brez koristi velike količine lesa, ki bi bil dobrodošel večjemu številu potrošnikov v Ptujju. Potrebno bi bilo ta les zbrati in pripeljati, kar bi bilo v okviru frontnih organizacij lahko izvedljivo. Na ta način bi bila z malim trudom rešena skrb marsikatera gospodinja, manj bi bilo nevolje in ogorčenja. -n -n

Navodilo pridelovalcem sladkorne pese

Dipl. ing. Zorec Egon

V okraju Ptuj je po planu zasejane 200 ha sladkorne pese. Hotel bi v nekaj odstavkih prikazati agrotehniko (negovanje) te zelo važne kulturne rastline. Sladkorna pesa je že vzklija. Morda b se našel kak kmetovalec, ki bi iz malomarnosti pustil kalečo se sladkorno peso sami sebi.

Če hočemo doseči velike pridelke sladkorne pese, ni dovolj, da je zemlja za setev dobro pripravljena. Pesa moramo tudi preko leta dobro obdelovati. Ko pa vzklije in so vrste že vidne, pričnemo takoj z okopanjem in to le med vrstami. Plevel v vrstah oplejemo z roko. Prvo okopanje naj bo plitko, da prerežemo mlademu plevelu koreninice in da razbijemo površinsko skorjo.

Namen vsakega okopanja je, da uniči plevel, da razrahlja zemljo, razbije površinsko skorjo in s tem prekine lasnice, tanke cevke, po katerih se pretaka kvišku voda. Z druge strani pa z okopavanjem dosežemo, da prispe v zemljo čim več zraka, ki je nujno potreben v zemlji raznim koristnim bakterijam ter mikroorganizmom. Le-ti namreč razkrajajo zemljo in gnoj v take kemijske sestavine, ki jih rastlina lahko s svojimi koreninami sprejme, da si iz njih zgradi svoje telo, to je v našem primeru debela korenina in listi sladkorne pese.

Ko dobi pesa štiri liste, jo je treba začeti redčiti. Pesa, ki je zasajena gosto v vrstah, oddaljenih 40-50 cm, razredčimo tako, da ostane v vrstah na enem mestu samo po ena rastlina v oddaljenosti 25 cm druga od druge. Opozoril bi pridelovalce sladkorne pese, da je redčenje pri obdelovanju pese najvažnejše opravilo ter mora biti pravočasno oprav-

ljeno. Z dobrim in pravočasnim redčenjem bomo prav sigurno pridelke povečali, s slabim in zamujenim pa jih znajujemo. Pri redčenju mora kmetovalec paziti, da so rastline pravilno oddaljene druga od druge, t. j. vsaj do 25 cm. Pregosta pesa ostane drobna in daje majhen in nizek pridelek, preveč redka — čez 30 cm oddaljena pa tudi. Na enem mestu moramo pustiti samo eno najkrepkejšo rastlino. Če jih pustimo več, dve ali celo tri, se slabo razvijajo in ostanejo drobne. Dalje je nujno, da se pri redčenju pazi, da ne posekaš korenine, ker je pesa še nežna. Ko redčimo peso, moramo okoli vsake posamezne rastline zemljo okopati in jo očistiti plevela. Tudi med vrstami je potrebno zemljo okopati, razrahljati in očistiti.

Izrednega pomena je, da se sladkorna pesa pravočasno razredči. Ko ima 4 liste, jo je lahko redčiti. Ni strahu, da bi ji ta operacija škodila, da bi se posušila; nasprotno, pesa bo začela bujnejše rasti in se razvijati. Če se pesa čimprej razredči, ima več časa za razvoj in bo debelejša.

Pridelovalce sladkorne pese opozarjam (tu se ponavlja napaka), da sladkorna pesa ne prenaša presajanja. Po presajenju se sicer prime, toda koren se razrašča v stranske veje in ostane droben. Zato pri redčenju ne moremo računati, da bomo prazna mesta izpopolnili s presajenjem.

Štirinajst dni po redčenju se prične glavno okopavanje. Zdej je korenina pese že precej razvita in moramo globoko okopavati, da pride čim več zraka v razrahljano zemljo. Seveda moramo paziti, da ne poškodujemo korenine. Pri glavnem

okopavanju moramo vsako rastlino še enkrat dobro pregledati, če niso slučajno pri redčenju ostale na enem mestu dve ali celo tri rastline. To se rado zgodi, če je pri redčenju pesa še majhna. V takim slučaju je treba slabšejo rastlino izpuliti, da ostane samo ena rastlina. Čez 14 dni po glavnem okopanju okopamo v drugič. To okopanje je mnogo lažje, ker je pesa že močno razvita ter ima že velike liste. Previdno je treba ravnati, da se listi ne lomijo. Tudi to pot je potrebno zemljo dobro zrahljati, da pride vanjo čim več zraka. Po drugem okopanju navadno listi kmalu pokrijejo zemljo, tako da ni več nevarnosti, da se zemlja izsuši.

Po četvi v avgustu je peso dobro še enkrat očistiti plevela. Najboljše je, da po vsakem večjem dežju, ki zemljo zbijе, peso ponovno okopavamo in tako zemljo zrahljamo in plevel uničimo.

Zelo priporočljivo je (pridelek bo sigurno večji in boljši), če po redčenju rastlino malo zabelimo: to je med vrste damo 100 kg čilske soli po 1 ha. Dež bo čilsko sol hitro razkrojil in rastlina jo bo takoj uporabila. Ako ni čilske soli, lahko uporabimo gnojnico v razmerju 80 hl na 1 ha. Ko se tla po gnojenju z gnojnico osušijo, peso okopamo, da se zemlja zopet zrahlja in da gnojnica hitreje in bolje deluje.

Med letom ne obriraj sladkorne pese (trganje listov), čeprav je bujna. Listi so pljučna rastlina. Pesa mora namreč v razmeroma kratkem času nagrmatiti v svoji korenini velike množine sladkorja, to pa zmore, če ima mnogo drobno razvitih listov.

Pri zaključku bi pridelovalce sladkorne pese še opomnil, da posvetijo negi sladkorne pese največjo pozornost. Pri obdelavi naj pride prva na vrsto in ne morda zadnja po koruzi ali drugih posevkih. Samo takrat bo pridelek dober, če bo pravočasno obdelan.